

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

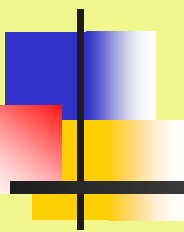

Семінар N1

**Феноменологія наукового
наставництва:
ґенеза і сучасність європейського
та національного досвіду**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Section 1. Phenomenology of research mentorship: genesis and modern state of European and national experience

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

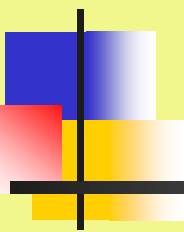
Питання

1. Сутність , види, функції наставництва.
2. Ретроспективний аналіз витоків наукового наставництва (академічного менторства).
3. Наставництво в науці і освіті.
4. Цінності інституту наставництва .
5. Критерії наукового наставництва.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

-
-
1. The essence, types, functions of mentoring
 2. Retrospective analysis of the origins of academic mentorship
 3. Mentoring in research and education
 4. Values of the institute of mentorship.
 5. Criteria of research mentorship:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Мета: з'ясувати сутність, види, функції наставництва, здійснити ретроспективний аналіз витоків наукового наставництва (академічного менторства), окреслити сутність наставництва в науці і освіті, цінності інституту наставництва, критерії наукового наставництва.

.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Сутність , види, функції наставництва.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Наставник – переклад з англійського слова mentor, яке, у свою чергу, має грецьке походження.

Термін «наставляти» має таке значення: «даючи поради, навчати чогось; наводити, націлювати і т. ін. у потрібному напрямі; скеровувати, спрямовувати»

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Наставництво» - система відносин і ряд процесів, коли одна людина пропонує допомогу, керівництво, пораду і підтримку іншій.

Наставник – людина, яка має певний досвід і знання, високий рівень комунікації, прагне допомогти своєму протеже набути досвіду, необхідного і достатнього для оволодіння професією [Г. Льюїс].

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

А. Рейман і Р. Еделфелт: риси наставника:

- 1) ентузіазм і емпатія;
- 2) вміння заохотити початківця;
- 3) здатність наставника не лише надавати допомогу, а й отримати зі співпраці корисну для себе інформацію, роблячи партнерство вигідним для обох сторін;
- 4) готовність наставника сприяти розвитку рефлексії у протеже;
- 5) вміння досвідченого вчителя створити невимушену атмосферу для ефективного обміну досвідом

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2.Ретроспективний аналіз витоків наукового наставництва (академічного менторства).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Головне й найбільш складне мистецтво наставника – уміти нічого не робити з учнем, давати можливість самостійного накопичення життєвого досвіду (Ж.-Ж. Руссо)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

С. Батишев: риси наставництва (60-р.ХХ ст):
систематичність виховної роботи з молодим
робітником,
неперервність виховного впливу;
колективність виховання;
комплексний підхід до виховання.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

О. Сапригіна: вимоги до професійної компетентності педагога-наставника:

1. Наставник зобов'язаний чітко уявляти цілі своєї діяльності.
2. Наставник повинен розробляти і пропонувати оптимальну програму педагогічної допомоги кожному молодому педагогу.
3. Наставник повинен уміти налагодити позитивний міжособистісний контакт із кожним своїм вихованцем, запропонувати конструктивні форми і методи взаємодії.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. Наставництво в науці і освіті.

Тьюторство. поняття «тьютор» означає «спостерігаю», «підкуюся»; це помічник, наставник; консультант, радник, який ефективно організовує індивідуальну освітню траєкторію та міжособистісну комунікацію суб'єктів навчального процесу (Т.Осипова)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Збірник правил М. Лейна: вимоги до тьюторів:

1. Бути поінформованим щодо результатів університетської діяльності своїх студентів, кола їхніх інтересів.
2. Повинні вміти оцінювати якість знань студентів.
3. Повинні вміти визначати і науково обґрунтовувати теми у відповідності з вимогами Національного Навчального Плану.
4. Повинні вміти складати план спільних дій зі студентами і контролювати якість їх виконання.
5. Повинні вміти забезпечити міждисциплінарну наукову діяльність студентів, визначити напрям і характер відносин наукової діяльності студентів зі спеціалістами в інших галузях.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Коучинг (англ. coaching – навчання, тренування) – це філософія, що включає тренінгові технології, які навчають нових способів мислення, поведінки, можуть бути успішними у процесі взаємодії з людьми і сприяти ефективному професійному самоусвідомленню та становленню особистості.

«Coaching for Performance» (1992 р.): це засіб сприяння, допомоги іншій людині в пошуку її власних рішень або її просунення в будь-якій складній ситуації.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Томас Леонард

Заснував Університет коучингу, а в 1994 – Міжнародну Федерацію Коучингу (ICF); у 1998 році починає працювати його віртуальний курс навчання коучингу (www.TeleClass.com), у 2001 р. ще і www.CoachVille.com

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

моделі проведення коучингових сесій.

S.C.O.R.E. (symptoms – симптоми, causes – причини, outcomes – результати, resources – ресурси, effects – ефекти) для роботи з проблемними ситуаціями, GROW (goal – мета, reality – існуюча ситуація, options – варіанти, what to do – дії) для роботи з досягненням мети та S.M.A.R.T. (specific – конкретна, measurable – така, що можна виміряти, accomplishable – така, що можна досягти, relevant – значуща, time bound – має термін реалізації) для визначення ефективності цілей того (Т.Осипова).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I. Цветкова

основні функції коучингу в освітньому процесі:

- психолого-педагогічний супровід студентів, спрямований на досягнення результату, мети у процесі партнерської взаємодії;
- формування і підтримка активності студентів методами проєктивної й інтерактивної соціальної взаємодії;
- поступове збільшення усвідомлення й розвиток здібностей особистості.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. Цінності інституту наставництва .

Менторінг. Ерік Парслоу «Коучинг, менторінг і оцінка» (Eric Parsloe, Coaching, Mentoring and Assessing)

менторінг спрямований на розвиток навичок особистісного і професійного розвитку, на створення мотивації та підвищення почуття власної гідності

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Девід Клаттербак, «Everyone needs a Mentor» («Ментор потрібний кожному»): «своїм походженням воно зобов'язане поняттю учнівства, коли старша за віком і більш досвідчена людина передає свої знання про те, як виконати те чи те завдання і як вчиняти у світі комерції».

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Вимоги до педагога-наставника (А. Бойко, Н. Кушнарєнко, В. Шейко та ін.):

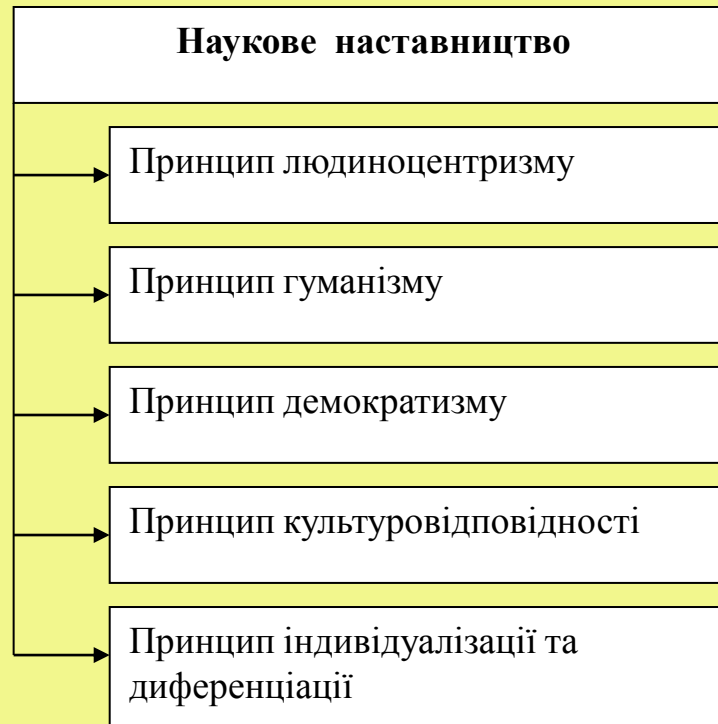
- формування наукового світогляду;
- надання допомоги у досягненні високого професіоналізму;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей у вирішенні практичних завдань;
- прищеплення навичок самостійної дослідницької діяльності.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

5. Критерії наукового наставництва (за Т.Осиповою).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ОЦІНКА МОТИВАЦІЇ СТАВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО НАСТАВНИЦТВА модифікована шкала оцінки мотивації ставлення до професійної діяльності, за А. Кареліним [401]

- Чи бажали б Ви створити щось нове у сфері своєї наставницької діяльності?
- Якщо Ви позбавитесь можливості бути наставником, то чи втратить сенс Ваше життя?
- Чи лякають Вас несподіванки в наставницькій діяльності, які потребують нових виходів із ситуацій?
- Чи вважаєте Ви, що навчальні заняття сприяють особистісному розвитку вихованців?
- Чи відвідували б Ви заради нових професійних знань щодо наставницької діяльності спеціальні заняття, навіть, якщо це пов'язано з незручностями?
- Чи вбачаєте Ви в учневі активного учасника навчально-виховного процесу?
- Чи вважаєте Ви, що тільки знання, отримані Вами під час навчання у вищому навчальному закладі, дають можливість здійснювати педагогічне наставництво?
- Чи вважаєте Ви, що Ваша наставницька діяльність сприятиме розвитку вихованців?
- Чи вважаєте Ви, що наставницька діяльність має першорядне значення, сприяючи становленню особистості вихованців?
- Чи згодні Ви з тим, що у вищому навчальному закладі не можна формувати знання та вміння педагогічного наставництва?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Семенов, О. М. Наставництво в науці і освіті дорослих [Текст] / О. М. Семенов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки / редкол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – Вип.152. – С. 46–51.

Семенов О. Мовний портрет наукового наставника у вимірах лінгвоперсонології [Текст] / Олена Семенов // Дивослово.– 2019.– № 2.– С. 35–39.

Семенов, О. М. Науковий наставник як українська мовна особистість [Текст] / О. М. Семенов // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство) : зб. наук. пр. / за ред. академіка Л. І. Мацько. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 5. – С. 273–279.